

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS BIROJS

PĀRSKATS

**„Par atklātajiem partiju finansēšanas pārkāpumiem
Saeimas vēlēšanās 2010.gadā”**

2011.gada 31.maijs

POLITISKO PARTIJU DEKLARĀCIJU PĀRBAUŽU REZULTĀTI (2010.gada 2.oktobra vēlēšanas)

Uzraudzības un kontroles īstenošana

2010.gada 2.oktobra Saeimas vēlēšanās tika pieteikti **13** politisko partiju un to apvienību deputātu kandidātu saraksti.

Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB) bija uzdots jau priekšvēlēšanu periodā uzraudzīt, vai partijas ievēro tām noteiktos priekšvēlēšanu izdevumu ierobežojumus. Lai īstenotu šo funkciju, visa likumā noteiktā priekšvēlēšanu perioda garumā KNAB pārbaudīja vairāk kā **1 380** raidorganizāciju, preses izdevumu, partiju un to apvienību, deputātu kandidātu un ar politiskajām organizācijām un to apvienībām nesaistīto personu iesniegtos paziņojumus par noslēgtajiem līgumiem par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanu un priekšvēlēšanu izdevumu izmantošanu.

Izvērtējot KNAB rīcībā esošo informāciju, tika pārbaudīts, vai ar vēlēšanu kampaņu saistītie citu personu izdevumi ir bijuši vērsti uz kādas partijas vai deputātu kandidāta popularitātes veicināšanu vai reklamēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas periodā.

Par iespējamiem priekšvēlēšanu aģitācijas un partiju finansēšanas normatīvo aktu pārkāpumiem KNAB veica 112 sūdzību un iesniegumu pārbaudes un resoriskās pārbaudes.

Tika publicēta un pārbaudīta informācija par partiju un to apvienību priekšvēlēšanu aģitācijas periodā 2 061 saņemto dāvinājumu (ziedojumu) par kopējo summu Ls 2 802 534,33.

2010.gada Saeimas vēlēšanas bija pirmās, kad KNAB bija jāveic kontrole un jāpiemēro administratīvie sodi par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanas izcenojumu nesniegšanu, nepatiesu ziņu sniegšanu par tiem vai to grozīšanu, līgumu noslēgšanas nosacījumu neievērošanu, paziņojumu par paredzamo priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu nesniegšanu vai nepatiesu ziņu sniegšanu, priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanas, uzskaites, glabāšanas kārtības neievērošanu, priekšvēlēšanu aģitācijas apmaksas kārtības neievērošanu.

Partiju un to apvienība administratīvā atbildība par priekšvēlēšanu aģitācijas paziņojumu iesniegšanas kārtības pārkāpšanu

- 13 partijām un to apvienībām tika pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās par paziņojumu par priekšvēlēšanu izdevumu izmantošanu iesniegšanas kārtības neievērošanu, 11 gadījumos uzliekot naudas sodu kopā **Ls 1 220** un 2 gadījumos izsakot mutvārdu aizrādījumu.

Nr.p.k.	Politiskās partijas vai to apvienības nosaukums	Naudas sods (latos)	Lēmuma datums	Izpilde
1.	Apvienība „Tēvzemei un Brīvībai”/LNNK	20,00	14.12.2010.	Samaksāts
2.	Atbildība-sociāldemokrātiska politisko partiju apvienība	40,00	29.09.2010.	Samaksāts
3.	Par Labu Latviju, partiju apvienība	800,00	26.11.2010.	Samaksāts
4.	Par prezidentālu republiku	Mutvārdu aizrādījums	08.10.2010.	-
5.	Pilsoniskā savienība	35,00	03.11.2010.	Samaksāts
6.	Ražotāja Latvija	Mutvārdu aizrādījums	17.12.2010.	-
7.	Sabiedrība Citai Politikai	20,00	21.10.2010.	Samaksāts
8.	Sociāldemokrātiskā partija „Saskaņa”	60,00	02.11.2010.	Samaksāts
9.	Tautas kontrole	25,00	02.12.2010.	Nosūtīts piespiedu izpildei
10.	Vienotība	80,00	25.11.2010.	Samaksāts
11.	Visu Latvijai!, Partija	70,00	14.12.2010.	Samaksāts
12.	Visu Latvijai!-Tēvzemei un Brīvībai/LNNK, Nacionālā apvienība	20,00	14.12.2010.	Samaksāts
13.	Zaļo un Zemnieku savienība	50,00	15.11.2010.	Samaksāts

Plašsaziņas līdzekļu administratīvā atbildība par priekšvēlēšanu aģitācijas noteikumu pārkāpšanu

- 7 plašsaziņas līdzekļiem tika pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās par to, ka nebija iesniegti priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma izdevumi, bet tika izvietoti priekšvēlēšanu aģitācijas materiāli, 6 gadījumos uzliktot naudas sodu kopā Ls 250 un 1 gadījumā izsakot mutvārdu aizrādījumu;
- 5 plašsaziņas līdzekļiem tika pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās par neatbilstošu izdevumu piemērošanu, uzliktot naudas sodu kopā Ls 610;
- 5 plašsaziņas līdzekļiem tika pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās par paziņojumu par priekšvēlēšanu izdevumu izvietojumu nesniegšanu, 4 gadījumos uzliktot naudas sodu kopā Ls 290 un 1 gadījumā izsakot mutvārdu aizrādījumu;
- 23 plašsaziņas līdzekļiem tika pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās par paziņojumu par priekšvēlēšanu izdevumu izvietojumu savlaicīgu nesniegšanu, 10 gadījumos uzliktot naudas sodu kopā Ls 315 un 11 gadījumos izsakot mutvārdu aizrādījumu, 2 gadījumos lietvedība tika izbeigta.

Partiju un to apvienību vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas

Saskaņā ar likuma prasībām līdz 2010.gada 1.novembrim visas 13 politiskās partijas un to apvienības, kas bija iesniegušas deputātu kandidātu sarakstus Saeimas vēlēšanām 2.oktobrī, iesniedza vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, norādot priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus (laika posmā no 5.jūnija līdz vēlēšanu dienai).

Priekšvēlēšanu izdevumi – visi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 8.² panta otrajā daļā noteiktie politiskās organizācijas (partijas) vai politisko organizāciju (partiju) apvienības izdevumi laika posmā no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai neatkarīgi no datuma, kad izrakstīts darījumu apliecināošs dokuments (rēķins, līgums vai cits dokuments), saņemts vai veikts maksājums.

Ja deputātu kandidātu sarakstu iesniedz politisko organizāciju (partiju) reģistrēta vai neregistrēta apvienība, par tās priekšvēlēšanu izdevumiem uzskatāmi arī tie izdevumi, kuri šim nolūkam bijuši šo apvienību izveidojušajām politiskajām organizācijām (partijām).

Ja atsevišķs deputāta kandidāts veicis individuālu priekšvēlēšanu aģitācijas kampaņu, tad šādai kampaņai iztērētie līdzekļi tiek ieskaitīti tās politiskās organizācijas (partijas) priekšvēlēšanu izdevumos, no kuras iesniegtā saraksta šī persona kandidē attiecīgajās vēlēšanās.

Kopā partijas un to apvienības priekšvēlēšanu izdevumiem pirms 2010.gada Saeimas vēlēšanām izlietoja Ls 3 712 849,28.

Priekšvēlēšanu aģitācijas periods no 2010.gada 5.jūnija līdz 2010.gada 2.oktobrim.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi

Saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumu priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi attiecas uz sekojošiem priekšvēlēšanu izdevumiem:

- par reklāmas izvietojumu,
- pasta pakalpojumu izmantošanu,
- labdarības pasākumu finansēšanu un sponsorēšanu.

Tikai šo ar vēlēšanu kampaņu saistīto izdevumu segšanai Saeimas vēlēšanās partijas drīkstēja izlietot ne vairāk kā **571 211,72** latus.

Savukārt priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi neattiecas uz šādiem priekšvēlēšanu izdevumiem:

- visu veidu reklāmas materiālu sagatavošanu;
- vēlēšanu kampaņas plānošanu, sagatavošanu un organizēšanu;
- vēlēšanu kampaņā iesaistīto personu darba algu izmaksām un citiem maksājumiem fiziskajām personām;
- kustamas un nekustamas mantas īrēšanu vēlēšanu kampaņas vajadzībām;
- laikrakstu, žurnālu, biļetenu, grāmatu un citu iespiedtehnikā sagatavotu izdevumu publicēšanu vēlēšanu kampaņas vajadzībām;
- citu ar vēlēšanu kampaņu saistīto izdevumu segšanu.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmēra pārsniegums **pirms vēlēšanām** netika konstatēts, līdz ar to līdz vēlēšanām KNAB nebija nepieciešams izmatot likumā noteiktās pilnvaras apturēt priekšvēlēšanu aģitāciju.

Deklarācijās norādītā informācija

Politiskās partijas vai to apvienības nosaukums	Ierobežoto izdevumu apmērs			Neierobežoto izdevumu apmērs		Kopējie izdevumi (Ls)
	pieļaujama (Ls)	izmantotais		(Ls)	no kopējiem (%)	
		(Ls)	(%)			
Atbildība-sociāldemokrātiska politisko partiju apvienība	571 211,72	47 212,00	8,27%	18 029,00	27,63%	65 241,00
Daugava-Latvijai, Partija	571 211,72	187,24	0,03%	2 468,80	92,95%	2 656,04
Kristīgi demokrātiskā savienība	571 211,72	359,56	0,06%	10 013,94	96,53%	10 373,50
Par Labu Latviju, Partiju apvienība	571 211,72	541 022,58	94,71%	489 637,41	47,51%	1 030 659,99
Par prezidentālu republiku	571 211,72	4 215,19	0,74%	15 902,36	79,05%	20 117,55
PCTVL-Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā	571 211,72	82 072,36	14,37%	50 252,56	37,98%	132 324,92
Pēdējā partija	571 211,72	0	0%	1 200,00	100%	1 200,00
Ražots Latvijā	571 211,72	7 976,73	1,40%	16 512,47	67,43%	24 489,20
Saskaņas Centrs	571 211,72	536 621,01	93,94%	171 006,56	24,17%	707 627,57
Tautas kontrole	571 211,72	10 054,00	1,76%	1 717,00	14,59%	11 771,00
Vienotība	571 211,72	471 009,37	82,46%	495 434,51	51,26%	966 443,88
Visu Latvijai!-Tēvzemei un Brīvībai/LNNK, Nacionālā apvienība	571 211,72	75 560,70	13,23%	56 625,26	42,84%	132 185,96
Zaļo un Zemnieku savienība	571 211,72	410 920,63	71,94%	94 106,00	18,63%	505 026,63
Visas partijas kopā:		2 187 211,37		1 422 905,87		3 610 117,24
		<i>Ierobežotie izdevumi</i>		<i>Neierobežotie izdevumi</i>		<i>Kopējie izdevumi</i>

Deklarāciju patiesuma pārbaudes

Veicot partiju un to apvienību iesniegto deklarāciju pārbaudes, tika konstatēti sekojoši pārkāpumi:

- 3 partijām un to apvienībām ziņojumu par saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) iesniegšanas kārtības neievērošana:
„Pēdējā partija”, „Ražots Latvijā”, „Vienotība”.
- 8 partijām un to apvienībām deklarāciju aizpildīšanas kārtības neievērošana:
„Atbildība”, „Kristīgi demokrātiskā savienība”, „Par Labu Latviju”, „PCTVL - Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā”, „Ražots Latvijā”, „Saskaņas Centrs”, „Vienotība”, „Visu Latvijai!-Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”.

- 9 partijām un to apvienībām nepatiesu ziņu norādīšana deklarācijā:
„Atbildība”, „Daugava-Latvijai”, „Par Labu Latviju”, „Par prezidentālu republiku”, „Ražots Latvijā”, „Saskaņas Centrs”, „Vienotība”, „Visu Latvijai!-Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”, „Zaļo un Zemnieku savienība”.
Kopā vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijās nebija norādīti izdevumi, uz kuriem attiecas priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi, Ls 89 881,79 apmērā un Ls 12 850,25 – uz kuriem neattiecas priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi.
 - 3 partijām un to apvienībām neatļautu dāvinājumu (ziedojumu) pieņemšana:
„Daugava-Latvijai, Par Labu Latviju, Zaļo un Zemnieku savienība”
Kopā pieņemti neatļauti dāvinājumi (ziedojumi) no juridiskām personām Ls 49 445,63.
 - 1 partiju apvienībai priekšvēlēšanu izdevumu apmēra pārsniegšana:
„Par Labu Latviju”
Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs pārsniegts par Ls 44 063,36.
- Vairākos gadījumos tika konstatēts, ka partijas un to apvienības vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijās nav norādījušas visus savus priekšvēlēšanu izdevumus, kā arī neprecīzi norādījušas izdevumus, uz kuriem attiecas priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi.
 - Vairākos gadījumos tika konstatēts, ka partiju un to apvienību priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksāja fiziskas un juridiskas personas, kuru izmaksas KNAB pieskaitīja pie attiecīgo partiju vēlēšanu kampaņu izdevumiem.
 - Vienā gadījumā tika konstatēts, ka partiju apvienība saņēma dāvinājumu no komercsabiedrības, kura no saviem līdzekļiem samaksāja par partiju apvienības priekšvēlēšanu aģitācijas izvietojumu televīzijā, tādējādi nodrošinot partiju apvienībai priekšapmaksas atlaidi 25% apmērā.

Partiju un to apvienību administratīvā atbildība par likuma prasību neievērošanu

Izvērtējot partiju un to apvienību iesniegtās deklarācijas, KNAB amatpersonas **12 partijām un to apvienībām uzsāka administratīvā pārkāpuma lietas**. Vienā no tām lietvedība tika izbeigta pārkāpuma mazsvarīguma dēļ, izsakot partijai mutvārdu aizrādījumu, savukārt attiecībā uz **11 partijām** un to apvienībām tika pieņemti lēmumi par to saukšanu pie administratīvās atbildības, uzliekot naudas sodus kopsummā par **Ls 4 200**.

Nr. p.k.	Nosaukums	Atklātie pārkāpumi	Naudas sods (latos)	Lēmuma datums	Izpilde*
1.	„Atbildība”- sociāldemokrātiska politisko partiju apvienība	<u>Nepatiesu ziņu norādīšana deklarācijā:</u> - nav norādīti visi partijas apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 36,20 reklāma radio) <u>Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana:</u> - izdevumi (Ls 3 634,74 reklāma internetā un vidē) nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā, uz kuru ir attiecināmi apmēra ierobežojumi - izdevumi (Ls 1 306,62 reklāma radio, internetā) nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā	120,00	26.04.2011.	Pārsūdzēts
2.	„Daugava-Latvijai”- partija	<u>Neatļauta dāvinājuma (ziedojuma) pieņemšana:</u> - no juridiskas personas Ls 1288,65 par reklāmas izvietojumu radio <u>Nepatiesu ziņu norādīšana deklarācijā:</u> - nav norādīti visi ieņēmumi un juridiskas personas apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 1 288,65 reklāma radio)	500,00	05.04.2011.	Nosūtīts piespiedu izpildei

Par atklātajiem partiju finansēšanas pārkāpumiem 2010.gada vēlēšanās

3.	„Kristīgi demokrātiskā savienība”	Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana: - izdevumi (Ls 167,81 vides reklāma) nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā, uz kuru ir attiecināmi apmēra ierobežojumi - nav iesniegti priekšvēlēšanu aģitācijas paziņojumi (Ls 459,42 reklāma internetā, vidē, pasta izmantošana)	50,00	10.01.2011.	Samaksāts
4.	„Par Labu Latviju” - partiju apvienība	Priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumu neievērošana: - pārsniegts priekšvēlēšanu izdevumu apmērs par Ls 44063,36 Neatlauta dāvinājuma (ziedošanas) pieņemšana: - no juridiskas personas Ls 43 560,00 25% priekšapmaksas atlaides veidā par reklāmas izvietojumu TV Nepatiesu zinu norādīšana deklarācijā: - nav norādīti visi partijas apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi un izdevumi, uz kuriem nav attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 7840,83 reklāma TV, laikrakstos, internetā, labdarība, reklāmas materiālu izgatavošana, mantas īre un citi) - nav norādīti visi ieņēmumi un fizisku personu apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi un izdevumi, uz kuriem nav attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 25 783,45 reklāma TV, radio, laikrakstos, vidē, labdarība, reklāmas materiālu izgatavošana) Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana: - izdevumi (Ls 3 235,35 vides reklāma) nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā, uz kuru ir attiecināmi apmēra ierobežojumi	1 650,00	13.05.2011.	Nav iestājies izpildes termiņš
5.	„Par prezidentālu republiku”	Nepatiesu zinu norādīšana deklarācijā: - nav norādīti visi partijas apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem nav attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 1 155,55 reklāmas materiālu izgatavošana); izdevumos, uz kuriem nav attiecināmi apmēra ierobežojumi, norādīta summa (Ls 374,50 mantas īre), kurai nav pamatojuma dokumentu	50,00	29.04.2011.	Nav iestājies izpildes termiņš
6.	„PCT VL-Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā”	Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana: - izdevumi (Ls 938,48 reklāma laikrakstos un vidē) nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā, uz kuru ir attiecināmi apmēra ierobežojumi	60,00	18.04.2011.	Pārsūdzēts
7.	„Pēdējā partija”	Zinājuma par saņemto dāvinājumu (ziedošanu) publicēšanas noteikumu neievērošana: - nav iesniegti ziņojumi par saņemtajiem ziedojumiem (Ls 1 200,00)	Mutvārdu aizrādījums	16.03.2011.	-
8.	„Ražots Latvijā”	Nepatiesu zinu norādīšana deklarācijā: - nav norādīti visi partijas apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi un izdevumi, uz kuriem nav attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 2 803,83 reklāma TV, reklāmas materiālu izgatavošana, mantas īre, drošības nauda) Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana: - izdevumi (Ls 6 104,72 reklāma laikrakstos un vidē) par reklāmas izvietojumu nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā, uz kuru ir attiecināmi ierobežojumi Zinājuma par saņemto dāvinājumu (ziedošanu) publicēšanas noteikumu neievērošana: - nav iesniegti ziņojumi par saņemtajiem ziedojumiem (Ls 1 003,00)	250,00	29.03.2011.	Samaksāts
9.	„Saskaņas Centrs”	Nepatiesu zinu norādīšana deklarācijā: - nav norādīti visi ieņēmumi un fizisku personu apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 12 370,12 reklāma TV, radio, internetā, laikrakstos) Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana: - izdevumi (Ls 358,00 reklāma laikrakstos) par reklāmas izvietojumu nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā, uz kuru ir attiecināmi ierobežojumi	500,00	18.05.2011.	Nav iestājies izpildes termiņš
10.	„Vienotība”	Nepatiesu zinu norādīšana deklarācijā: - nav norādīti visi partijas apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi un izdevumi, uz kuriem nav attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 1 226,77 vides reklāma, reklāmas materiālu izgatavošana) - nav norādīti visi ieņēmumi un fizisku personu apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 202,73 reklāma radio, laikrakstos) - 2 reizes norādīta ziedošanu summa Ls 4 774,64 Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana: - izdevumi (Ls 6 828,45 reklāma laikrakstos, vidē) par reklāmas izvietojumu nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā, uz kuru ir attiecināmi apmēra ierobežojumi - izdevumi (Ls 1 267,64 reklāma radio un vidē) nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā Zinājuma par saņemto dāvinājumu (ziedošanu) publicēšanas noteikumu neievērošana: - nav savlaicīgi iesniegti ziņojumi par saņemtajiem ziedojumiem (Ls 100,50)	300,00	18.04.2011.	Samaksāts

11.	„Visu Latvijai!- Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”- Nacionālā apvienība	Ne patiesu zinu norādīšana deklarācijā: - nav norādīti visi partijas apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem nav attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 1 866,83 reklāmas materiālu izgatavošana, mantas īre) Deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošana: - izdevumi (Ls 435,00 reklāma radio, mantas īre) nav norādīti attiecīgajā izdevumu veidā	70,00	10.05.2011.	Nav iestājies izpildes termiņš
12.	„Zaļo un Zemnieku savienība”	Neatlauta dāvinājuma (ziedo juma) pieņemšana: - no juridiskām personām Ls 4 596,98 par reklāmas izvietojumu TV, radio, internetā, laikrakstos Ne patiesu zinu norādīšana deklarācijā: - nav norādīti visi ieņēmumi un juridisku personu apmaksātie priekšvēlēšanu izdevumi, uz kuriem ir attiecināmi apmēra ierobežojumi (Ls 4 596,98 reklāma TV, radio, internetā, laikrakstos)	650,00	11.05.2011.	Samaksāts

*informācija par lēmumu izpildi apkopota līdz 29.05.2011.

Normatīvo aktu prasības

2010.gada 10.jūnijā stājās spēkā grozījumi likumā “Par priekšvēlēšanu aģitāciju pirms Saeimas vēlēšanām un Eiropas Parlamenta vēlēšanām” (turpmāk – likums), kas saistībā ar 10.Saeimas vēlēšanu kampaņu noteica vairākus jaunus ierobežojumus priekšvēlēšanu aģitācijā, kā arī jaunus pienākumus gan partijām, gan reklāmas pakalpojumu sniedzējiem internetā.

Likumā noteikti jauni pienākumi tiem reklāmas pakalpojumu sniedzējiem, kas piedāvā par samaksu izvietot priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus internetā. Saskaņā ar likuma prasībām līdz 25.jūnijam bija jānosaka un jānosūta KNAB tāda priekšvēlēšanu aģitācijas materiāla izvietojuma izcenojumus, kuru iesniedz atsevišķs deputāta kandidāts, partija, to apvienība vai ar tām nesaistīta persona. Likums nosaka, ka pēc izcenojumu publiskošanas tie nav grozāmi. Turklāt reklāmas pakalpojumu sniedzējiem aizliegts izvietot priekšvēlēšanu aģitāciju internetā par augstāku vai zemāku cenu, nekā tas norādīts publiskotajos izcenojumos.

Likums tika papildināts ar jaunu normu, ka raidorganizācijām, preses izdevumiem un reklāmas pakalpojumu sniedzējiem internetā ir aizliegts priekšvēlēšanu periodā izvietot aģitācijas materiālus, ja tie likumā noteiktajos termiņos nav nosūtījuši KNAB vai NRTP attiecīgos izcenojumus.

Izvietojot priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus internetā, katra priekšvēlēšanu aģitācijas materiāla ietvaros jānorāda, kura persona šo priekšvēlēšanu aģitāciju ir apmaksājusi.

Grozījumi likumā noteica, ka vēlēšanu dienā un dienu pirms tām priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojšana ir aizliegta ne tikai radio, televīzijā, preses izdevumos un publiskajās vietās, bet arī internetā.

Savukārt saistībā ar priekšvēlēšanu izdevumu izmantošanu jauni pienākumi tika noteikti politiskajām partijām un to apvienībām, kā arī deputātu kandidātiem un ar partijām nesaistītajām personām. Ja tās vienojušās ar kādu personu par aģitācijas materiāla izvietojumu internetā par samaksu (izņemot politiskās organizācijas un deputāta kandidāta mājaslapu), telpās un publiskās vietās vai par pasta (arī elektroniskā pasta) pakalpojumu izmantošanu, kā arī pēc labdarības pasākumu finansēšanas un sponsorēšanas, ne vēlāk kā nākamajā darb dienā pēc līguma noslēgšanas vai izmaiņu veikšanas noslēgtajā līgumā jānosūta KNAB paziņojumu par paredzamo priekšvēlēšanu izdevumu izmantošanu.

Likums tika papildināts ar jaunu normu, kas aizliedz slēptu priekšvēlēšanu aģitāciju, par tādu atzīstot kādas partijas, to apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšanu, ja par to ir saņemta samaksa un apmaksātājs nav norādīts atbilstoši likumā noteiktajai kārtībai. Par samaksu ir uzskatāma jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādas tiesības par labu citai personai. Likums paredz slēptajai priekšvēlēšanu aģitācijai iztērētos līdzekļus ieskaitīti attiecīgo partiju, to apvienību vai ar tām nesaistīto personu priekšvēlēšanu izdevumos.

Ar šiem grozījumiem arī komerciālajām raidorganizācijām, tāpat kā Latvijas Televīzijai un Latvijas Radio, tika noteikts aizliegums 60 dienas pirms vēlēšanām izplatīt tādu personu vadītus raidījumus, gatavotus komentārus, intervijas un reportāžas, kuras ir pieteiktas par deputātu kandidātiem vai pirms vēlēšanām ir publiski paziņojušas par savu līdzdalību kādas partijas darbībā.

Priekšvēlēšanu aģitācija – kādas politiskās organizācijas, politisko organizāciju apvienības vai arī kāda deputāta kandidāta reklamēšana masu informācijas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko organizāciju, politisko organizāciju apvienību vai arī deputāta kandidātu.

Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta. Ja par aģitāciju ir saņemta samaksa un apmaksātājs nav norādīts, tā uzskatāma par slēpto priekšvēlēšanu aģitāciju. Par samaksu uzskatāma jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādas tiesības par labu citai personai u.c.

Pirms 2010.gada Saeimas vēlēšanām salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem būtiski pieauga ar politiskajām partijām un to apvienībām nesaistītu personu veiktā priekšvēlēšanu aģitācija.

Ar politiskajām organizācijām un to apvienībām nesaistīta persona ir fiziskā persona, juridiskā persona vai reģistrēta šādu personu apvienība, kas savā vārdā veic priekšvēlēšanu aģitāciju.

Par ar politiskajām organizācijām un to apvienībām nesaistītas personas aģitāciju nav uzskatāma priekšvēlēšanu aģitācija, ko veic politiskā organizācija vai politisko organizāciju apvienība, kura iesniegusi deputātu kandidātu sarakstus, šādas politiskās organizācijas vai politisko organizāciju apvienības deputāta kandidāts, kā arī politisko organizāciju apvienību, kura iesniegusi deputātu kandidātu sarakstus, veidojoša politiskā organizācija.

Ar politiskajām organizācijām un to apvienībām nesaistīta persona priekšvēlēšanu aģitācijai pirms 2010.gada Saeimas vēlēšanām varēja izmantot līdzekļus, kas nepārsniedz 15 minimālās mēnešalgas – Ls 2 700.

Plašāka informācija par partiju saņemtajiem ziedojumiem un iesniegtajām deklarācijām: www.knab.gov.lv sadaļā Partiju finanses.